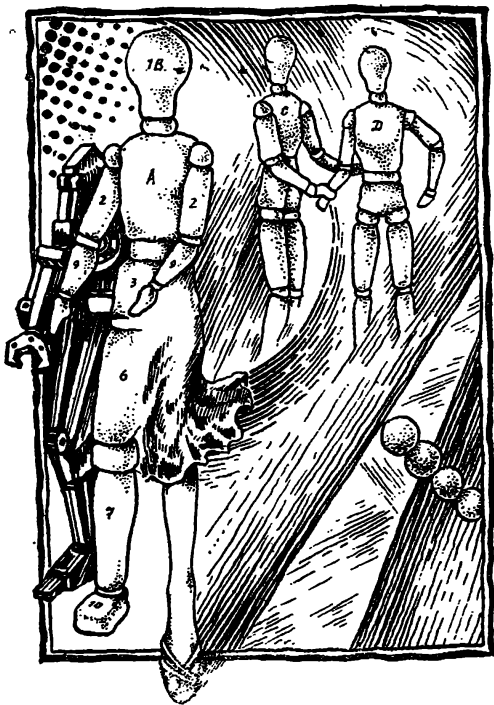

Анхель АРАНГО

ВЕСЕЛКА НАД САМОТНІСТЮ

АНХЕЛЬ АРАНГО (нар. 1926 р.) кубинський письменник. Юрист за освітою. Друкуватися почав у 50-ті роки. До його найпомітніших публікацій належать книжки «Що чекає на вертеброцефалів?» (1964), «Чорна планета» (1966), «Кінець хаосу мовчання» (1971), «Новонароджені» (1978). Публіковане нижче оповідання взяте з книжки «Веселка над самотністю» (1980).

За допомогою плавцеподібних рук Етрам прилаштував собі на голову шолом сенсорного скафандра. І тоді побачив Арріет, яка стояла навпроти нього, терпляче очікуючи, коли він буде у змозі бачити й чути її.

— Етрам до Арріет. Етрам до Арріет,— сказав він.— Чуєш мене?

— Так,— відповіла Арріет зі свого скафандра.— Я прилинула, щоб бути з тобою.

— Звідки?

— Не знаю,— відповіла вона,— але я мчала за останнім променем сонця, щоб бути з тобою.

— Підійди ближче,— сказав Етрам лагідно, і маленька лампочка на його сенсорній антені настійливо замиготіла.— Ми подібні, і я хочу краще тебе роздивитися.

Вони зблизились, відстань між скафандрами становила лише фут. Блискучі й відполіровані поверхні скафандрів взаємно віддзеркалювались, а радіоантени почали шалено свистіти від надмірного зближення. Крізь очисні фільтри з переднього боку скафандрів вилітали маленькі хмарки розрідженого повітря.

Арріет була збуджена. Етрам викликав у неї симпатію.

— Хто ми такі, Етраме?

— Ми з тобою час і простір, Арріет.

— Що таке час? Що таке простір?

— Час — це вимір буття. Простір — час, що триває. Ми з тобою — буття, Арріет.

— А час і простір — ні?

— Без нас не існує ні часу, ні простору. Як рухатиметься час? Як триватиме простір?

Арріет відступила. Електронними органами чуттів скафандра вона відчула спокій. Не повертаючись до Етрама, образ якого передавали у мозок радіохвилі приймального пристрою, вона проказала, наче сама до себе:

— Ми покохали одне одного, бо стоїмо поруч, бо ми схожі, бо мій скафандр каже, який ти.

— А мій — яка ти,— додав Етрам.

— Ми закохалися й тому, що не маємо чого робити.

— Я перерахував усі зорі, які сьогодні пролітали,— винувато зізнався Етрам.

— А я — усі нерухомі,— сказала Арріет.— Втім, це свідчить лише про нашу непотрібність.

— Ми висихаюча краплина людини на Землі...

— Веселка над самотністю...

— Арріет до Етрама, Арріет до Етрама, ти мене чуєш?

— Так, Арріет, але не треба говорити із забутою мелодикою.

Арріет пояснила:

— Це мелодика інших часів, мелодика первісних людей.

— Не примушуй мене розуміти, мій скафандр недосконалий і багато чого не може розрізняти.

— Ти мене бачиш?

— Так.

— Ти мене кохаєш?

— Ми з тобою схожі,— у нас спільний час і спільний стан,— сказав Етрам.— Кохання — це єднання. Ти будеш мною, а я — тобою.

— Ніч німа, Етраме, вона не співає.

— Вона ніколи не співала вголос; раніше це робили кішки. Темрява була піснею ночі і в її чорному співі завжди чулися кошачі глоси.

— Відмерлі часи.

— Ми з тобою зараз — ніч і життя, ми з тобою також — кішки, Арріет. Сходи круті, мало хто їх долає. Що нам решта?

Арріет схвильовано вимовила:

— Так само, як ми, більше, ніж ми, простір і час має бомба.

Етрам скрушно вигукнув:

— Вона стоїть поза нами, як батько.

— Бомба існує,— підтвердила Арріет, і її голос відлунився у мозку Етрама зойком розпачу, її голос, що кликав на допомогу, пробудив у Етрама пекучі спогади.— Бомба живе,— додала Арріет.— Вона мала і має простір і час, наче ми. Як це жахливо, Етраме!

— Ми діти бомби.

Голос у Етрама став глухий і нерівний.

— Ні, не діти,— заперечила Арріет,— ми і батьки, і брати, і плоть, і небо, і надра, і квіт, і холод бомби.

— Наша дочка — бомба!

— Так...

— Наша сестра — бомба!

— Так...

— Ми плоть бомби!

— Ми небо і надра, квіт і холод бомби!

— Арріет, Арріет, не треба,— заблагав Етрам.— Мовчи! Краще давай спати. Сон заховає нас від бомби, покаже, якими ми були, поверне у світ, що зник...

— Не залишай мене...

— Ні, ні. Я спатиму, якщо ти будеш зі мною; ми самотні і кохаємо одне одного.

Арріет подумала вголос, і Етрам почув її слова:

— Кохання — це коли ми схожі і наші вчинки схожі.

— Спати,— сказав Етрам,— значить скласти руки на грудях. Спати — значить зняти скафандр, атомні й електронні рецептори, повернутися у минуле, до котів, до співу ночей, які мають голос.

— До кохання,— прошепотіла Арріет.

— Спатимемо стоячи, спершись спинами.

— Я не знаю, де у тебе спина, Етраме.

— А я — де в тебе,— відповів він.— Давай спати лежачи, як у минулі часи.

— Наші рецептори не потрібні вночі.

Арріет почала знімати скафандр. Етрам зробив те саме. Вони відкрили свої обличчя: без очей, без вух, без ротів. Їхні голови нагадували великі, майже квадратні камені, що звужувались донизу і були оплетені безліччю голубих прожилок.

Тепер вони вже не могли ні бачити, ні чути, ні розмовляти, ні розрізняти пахощів. Усілякий зв'язок припинився. Усілякий зв'язок припинився...

*З іспанської переклав
Олександр БУЦЕНКО*